

Σύμφωνο Συμβίωσης - Παράνομη προσβολή από την Διαρκή Ιερά Σύνοδο

Αν πείτε μια γυναίκα «πουτάνα», έχει δικαίωμα να σας σύρει στα δικαστήρια και να πληρώσετε σοβαρές αποζημιώσεις. Αν το πει η Διαρκής Ιερά Σύνοδος σε εθνικό τηλεοπτικό δίκτυο, για όλα τα ανύπαντρα («ορθόδοξως») ζευγάρια δεν τρέχει κάστανο.

Με ανακοίνωσή της η Δ.Ι.Σ., τοποθετούμενη επί του νομοσχεδίου για το Σύμφωνο Συμβίωσης, αναφέρει, όπως μεταδόθηκε από τα μ.μ.ε. ότι «δέχεται και ευλογεί την παραδεδομένη τέλεση του γάμου κατά το ορθόδοξο τυπικό ενώ θεωρεί πορνεία κάθε άλλη ‘συζυγική’ σχέση εκτός αυτού».

Η δήλωση αυτή είναι διατυπωμένη με αυτόν τον τρόπο, μόνο και μόνο για να προσβάλλει και να θίξει όλους τους ανθρώπους που έχουν τελέσει πολιτικό γάμο ή θρησκευτικό γάμο με άλλο “τυπικό” ή συζούν και θεωρούν εαυτούς συζύγους.

Ο όρος “πορνεία” έχει ένα απολύτως συγκεκριμένο νοηματικό περιεχόμενο: την πρακτική του να παρέχεις σεξουαλικές υπηρεσίες επί πληρωμή. Αυτό το γνωρίζει πολύ καλά η Δ.Ι.Σ., όπως πολύ καλά γνωρίζει πως δεν κάνουν σεξ επί πληρωμή όλοι όσοι βρίσκονται σε “κάθε άλλη συζυγική σχέση εκτός” του γάμου κατά το ορθόδοξο τυπικό. Όπως γνωρίζει επίσης πολύ καλά ότι υπάρχει και πραγματική πορνεία στο πλαίσιο γάμου που έχει τελεστεί κατά τον “ορθόδοξο” τύπο. Γιατί ο τύπος δεν αλλάζει την ουσία.

Η εν γνώσει της Δ.Ι.Σ. αυθαίρετη γενίκευση ότι κάθε συζυγική σχέση εκτός ορθόδοξου γάμου συνιστά πορνεία εμπεριέχει όλα τα στοιχεία της συκοφαντικής δυσφήμισης: υπάρχει διάδοση ισχυρισμού ο οποίος μπορεί να θίξει και ο διαδίδων γνωρίζει ότι δεν αντιστοιχεί στην πραγματικότητα. Υπάρχει επίσης και σκοπός εξύβρισης: η Δ.Ι.Σ. θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει μια πιο ήπια έκφραση, αν ήθελε απλώς να σχολιάσει ηθικά και όχι να θίξει τα ζευγάρια που δεν έχουν βάλει στεφάνι. Λ.χ. θα μπορούσε να αρκестεί στο ότι αποτελεί “βαρύτατο ηθικό παράρτημα” κατά την τάδε γραφή, κεφάλαιο τάδε, ήχος τάδε.

Όποιος εκτοξεύει γενικούς αφορισμούς που θίγουν ομάδες του πληθυσμού, εν

γνώσει της ανακρίβειάς τους, είναι νομικά ελεγκτέος. Σε τηλεοπτική εκπομπή αναφέρθηκε ότι οι γιατροί, οι οποίοι χαρακτηρίστηκαν συλλήβδην ως «χασάπηδες», παρά τα ιατρικά τους λάθη αθωώνονται πάντα από τα δικαστήρια. Το ΕΣΡ έκρινε ότι «αυτές οι γενικεύσεις δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και είναι αποτέλεσμα ελλείψεως ευθύνης του προστηθέντος από τον τηλεοπτικό σταθμό παρουσιαστού.» (ΕΣΡ 475/2006). Αυθαίρετη κρίθηκε, επίσης, η γενίκευση σχολιαστή σε κεντρικό δελτίο ειδήσεων, κατά τον οποίο όλοι οι βουλευτές –εκτός από τους βουλευτές του Κ.Κ.Ε.- χρηματίζονται συστηματικά από επιχειρηματίες, άνευ επίκλησης συγκεκριμένων στοιχείων έγινε χωρίς αίσθημα ευθύνης «και δημιούργησε σύγχυση στο εκλογικό σώμα». Ο σχολιαστής ανέφερε συγκεκριμένα ότι υπήρξε δύο φορές μάρτυρας σε επίδειξη λίστας βουλευτών στο pay-roll επιχειρηματία. (ΕΣΡ 475/2006).

Το ΕΣΡ έκρινε ότι η παρέμβαση του κεντρικού παρουσιαστή του δελτίου, ο οποίος επισήμανε ότι «αυτό που λες είναι πολύ βαρύ και πρέπει να συνοδευτεί από στοιχεία», δεν αίρει τη ευθύνη του τηλεοπτικού σταθμού. Εξάλλου, με τη ίδια απόφαση απορρίφθηκε ο ισχυρισμός ότι τα περί χρηματισμού βουλευτών αποτελούν σχόλιο, καθώς «η αναφορά σε συγκεκριμένο περιστατικό (λίστα βουλευτών στο pay roll επιχειρηματία) δεν αποτελεί σχόλιο, αλλά είδηση».

[Σημαντική είναι η αντίρρηση σε αυτήν την κρίση του ΕΣΡ που έχει διατυπωθεί από την Αλκμήνη Φωτιάδου, Η αξιοπιστία του δημοκρατικού πολιτεύματος και η προστασία της από το ΕΣΡ, σχόλιο στην απόφαση 457, Εφημ. ΔΔ – 5/2006, σελ. 642: " Αν λοιπόν η είδηση είναι η ύπαρξη της λίστας, τότε το επαληθεύσιμο γεγονός είναι το αν υπάρχει ή όχι. Αν όμως αυτό που μεταδίδεται ως είδηση είναι απλά ότι ο παρεμβαίνων δημοσιογράφος υποστηρίζει πως έχει δει τη λίστα και αυτός έχει πεισθεί ότι είναι αληθινή, τότε τα πράγματα διαφοροποιούνται. Το επαληθεύσιμο γεγονός, η είδηση, είναι ότι υπάρχει δημοσιογράφος που ισχυρίζεται ότι την έχει δει και όχι ότι η ίδια η λίστα υπάρχει ή δεν υπάρχει." Κατά τη γνώμη μου, το λάθος αυτού του ισχυρισμού είναι ότι η κα Φωτιάδου υποπίπτει σε "λήψη του ζητουμένου", ταυτίζοντας τον φορέα ενός ισχυρισμού με το αποδεικτικό μέσο].

Πάντως, για τις αυθαίρετες και αναπόδεικτες γενικεύσεις που αποδίδονται σε συλλογικά υποκείμενα (όπως, εν προκειμένω, οι γιατροί και οι βουλευτές) έχουν διατυπωθεί σοβαρές ενστάσεις ως προς την συμβατότητα της απαγόρευσής τους με την ελευθερία της έκφρασης. Υποστηρίζεται, δηλαδή, ότι προστασία της υπόληψης συλλογικών υποκειμένων δεν είναι νοητή, επειδή η προστασία αυτή

μπορεί να είναι μόνον εξατομικευμένη.

[Βλ. Α.Φωτιάδου, ό.π., σελ. 643 επ., με περαιτέρω παραπομπές σε Ι. Μανωλεδάκη, Υπεράσπιση 1995, σελ. 475 και Κ.Χρυσόγονο, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2006, σελ. 300.]

Ωστόσο, η Δ.Ι.Σ ως συλλογικό όργανο διαχείρισης του ν.π.δ.δ. της Εκκλησίας της Ελλάδος, αμφισβητείται κατά πόσον μπορεί να νοηθεί ως φορέας ανθρώπινου δικαιώματος (κι εδώ βέβαια υπάρχει αντίλογος, γιατί στο παρελθόν το ΕΔΔΑ επιδίκασε αποζημιώσεις σε ορθόδοξα μοναστήρια).

Εν προκειμένω είναι σαφές:

(α) ότι η Δ.Ι.Σ. χρησιμοποίησε εν γνώσει της έναν προσβλητικό και απολύτως ανακριβή όρο για να περιγράψει τις εκτός ορθόδοξου γάμου συζυγικές σχέσεις,

(β) ότι θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει εξίσου σκληρούς, αλλά ακριβέστερους όρους,

(γ) ότι απέφυγε τους ακριβέστερους όρους, εμμένοντας στον όρο “πορνεία”, μόνο και μόνο για να θίξει και να προσβάλλει.

Κρίσιμο στοιχείο: αν η Δ.Ι.Σ. αποδίδει στην έννοια της “πορνείας” διαφορετικό νόημα, επειδή λ.χ. κάποιος Απόστολος την χρησιμοποιούσε για να περιγράψει άλλη κατάσταση, τότε η Δ.Ι.Σ. όφειλε να το είχε εξηγήσει, καθώς και να έχει θέσει σχετική παραπομπή στο εν λόγω χωρίο του όποιου ιερού κειμένου. Ακόμη δηλ. κι αν η έννοια της “πορνείας” δεν παραπέμπει στην επί πληρωμή παροχή σεξουαλικών υπηρεσιών, η Δ.Ι.Σ. εφόσον εκδίδει δελτία τύπου, θα έπρεπε να τηρεί τις αρχές της δεοντολογίας, παραθέτοντας πλήρη στοιχεία για τις ειδήσεις που μεταδίδει. Διαφορετικά: παραπληροφορεί και παραβιάζει το καθήκον ευθύνης που έχει ως όργανο στους κόλπους του οποίου λειτουργεί και Γραφείο Τύπου.

Εξάλλου, κατά τ’ άλλα η ανακοίνωση της Δ.Ι.Σ. αναφέρεται αορίστως σε “ηθικά παραπτώματα” και “βόμβα” στα θεμέλια της οικογένειας, χωρίς να διευκρινίζει τι εννοεί. Η μόνη συγκεκριμένη καταγγελία είναι αυτή περί πορνείας.

Ενώ δηλ. ο Αρχιεπίσκοπος ξεκαθάρισε ότι η Εκκλησία δεν θα παρέμβει στο νομοθετικό έργο της Πολιτείας, η Δ.Ι.Σ. της οποίας προΐσταται καθυβρίζει και προσβάλλει κάθε ζεύγος και κάθε άνθρωπο, ο οποίος δεν έτυχε ή δεν ήθελε να τελέσει ορθόδοξο θρησκευτικό γάμο, ως πόρνο και πόρνη.

Αυτού του είδους ο δημόσιος λόγος, για τον οποίο καθένας από εμάς θα διωκόταν, δεν μπορεί να μείνει χωρίς αντίλογο και χωρίς εξηγήσεις.

Η Δ.Ι.Σ. πρέπει να κληθεί από θεσμικά όργανα και να λογοδοτήσει για τις συγκεκριμένες ανυπόστατες και προσβλητικές δηλώσεις τις, οι οποίες επιπλέον καλλιεργούν το μίσος και “νομιμοποιούν” τις αθέμιτες διακρίσεις και το ρατσισμό στην ελληνική κοινωνία.

Πηγή: elawyer.blogspot.com